

ปัจจัยความเสี่ยง

คณะกรรมการบริษัทตระหนักว่าการดำเนินธุรกิจใด ๆ ย่อมต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่าง ๆ ทั้งจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การเงิน การเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรมทางเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่สามารถส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของบริษัท

ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการบริษัทจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยงขึ้นเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ โดย คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะประเมินปัจจัยความเสี่ยงทั้งที่เป็น ความเสี่ยงทั่วไป และความเสี่ยงเฉพาะกิจการ โดยจะทำการประเมิน ความเสี่ยงเป็นประจำทุกไตรมาส และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาทบทวน และกำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยง

สำหรับข้อมูลที่ได้แสดงต่อไปนี้จะอธิบายถึงปัจจัยความเสี่ยงที่มี นัยสำคัญซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการประกอบกิจการ ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน รวมถึงมาตรการป้องกัน และบรรเทาความเสี่ยง ของบริษัท

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risks)

1. ความเสี่ยงในช่วงการเปลี่ยนผ่านจากระบบสัมปทานสู่ ระบบใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมในการกำกับดูแลกิจการดาวเทียมสื่อสารของประเทศไทย และ ความต่อเนื่องของบริการภายหลังสิ้นสุดสัญญาดำเนินกิจการ ดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ

ด้วยปัจจุบัน เป็นช่วงการเปลี่ยนผ่านด้านกฎระเบียบในการประกอบ กิจการดาวเทียมจากสัมปทานสู่ระบบใบอนุญาต ซึ่งภาครัฐกำลัง จัดทำแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับวงโคจร หลักเกณฑ์การอนุญาต และระเบียบปฏิบัติ โดย กรมการสื่อสารวิทยุแห่งชาติ (สนช) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (กระทรวงฯ) สำนักงาน คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) อาทิเช่นการประชุมพระราชบัญญัติ องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) ให้ครอบคลุม การกำกับดูแลกิจการดาวเทียมสื่อสาร การกำหนดนโยบายการบริหาร จัดการเอกสารขायงานดาวเทียม (filing) และการกำหนดนโยบาย การเปิดตลาดให้ดาวเทียมต่างชาติเข้ามาให้บริการโดยมีการแข่งขัน ได้อย่างเท่าเทียม เป็นต้น

บริษัทฯ ในฐานะผู้ประกอบการดาวเทียมสื่อสารที่มีประสบการณ์ มายาวนาน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญในการ กำหนดหลักเกณฑ์ อาทิเช่น International practice เพื่อสร้างความ เข้าใจในอุตสาหกรรมดาวเทียมให้กับภาครัฐ มาโดยต่อเนื่อง

นอกจากนั้น บริษัทยังได้พิจารณาหาโอกาสในการทำธุรกิจอื่น ๆ ร่วมมือกับพันธมิตรทางธุรกิจในประเทศ เพื่อพัฒนาการให้บริการ ของดาวเทียม อาทิเช่นการเข้าช่องสัญญาณดาวเทียมเพื่อให้บริการ เพิ่มเติมในประเทศ ความร่วมมือในการดำเนินการเพื่อให้ได้มา ซึ่งสิทธิในการประกอบกิจการโทรคมนาคมในประเทศ เพื่อ ขยายโอกาสในการทำธุรกิจออกไป

2. ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพของดาวเทียม ไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8

บริษัทฯ ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม ในการดำเนิน โครงการดาวเทียมไทยคม 7 และดาวเทียมไทยคม 8 จาก กสทช. ซึ่ง เป็นไปตามกฎหมายปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และกระทรวงฯ ได้แจ้ง อนุมัติการใช้ตำแหน่งวงโคจร สำหรับดาวเทียมทั้งสองดวงมายัง กสทช. และ กสทช. ได้ระบุนุกรมติดตั้งกล่าวไว้ในใบอนุญาตประกอบ กิจการฯ แล้ว

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทวาระพิเศษ ครั้งที่ 11/2560 วันที่ 24 ตุลาคม 2560 ได้พิจารณาหนังสือฉบับดังกล่าว พร้อมทั้งผลการหารือ กับที่ปรึกษากฎหมายของบริษัท ด้วยความรอบคอบและด้วยความ ระมัดระวังแล้ว มีความเห็นว่าดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 ไม่ใช่ ดาวเทียมภายใต้สัญญา เพราะการดำเนินดาวเทียมทั้งสองดวงนั้น อยู่ภายใต้กรอบการรับใบอนุญาตฯ จาก กสทช. บริษัทได้ปฏิบัติตาม

เงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญา อย่างครบถ้วนแล้ว มิได้ดำเนินการใด ๆ ที่ขัดต่อสัญญา ดังนั้น บริษัทจึงมีความเห็นเรื่องดาวเทียมไทยคม 7 และไทยคม 8 แตกต่างจากความเห็นของกระทรวงฯ ที่ประชุมจึงมีมติให้บริษัทยื่นเสนอข้อพิพาทดังกล่าวต่ออนุญาโตตุลาการ เพื่อพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามข้อ 45.1 ของสัญญา โดยบริษัทได้ยื่นข้อโต้แย้งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ ในวันที่ 25 ตุลาคม 2560 เป็นข้อพิพาทหมายเลขคดีที่ 97/2560

อนึ่ง ตามข้อ 45.6 ของสัญญา ที่กำหนดว่า ในกรณีที่ข้อพิพาทอยู่ระหว่างการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ คู่สัญญายังคงต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาต่อไป จนกว่าจะมีการชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ดังนั้น ในขณะที่ข้อพิพาทอยู่ระหว่างการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ บริษัทยังไม่มีหน้าที่ใด ๆ ในการปฏิบัติตามที่กระทรวงฯ ได้อ้างถึงข้างต้นจนกว่าจะมีการชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

3. ความเสี่ยงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐในการจัดสรรคลื่นความถี่เพิ่มเติมให้แก่กิจการเคลื่อนที่เพื่อรองรับเทคโนโลยี 5G

สืบเนื่องจากยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยมีนโยบายประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยี 5G เป็นโครงการนำร่อง ดังนั้น กสทช. จึงได้เริ่มพิจารณาปรับปรุงการจัดสรรคลื่นความถี่และแผนแม่บทในการบริหารจัดการคลื่นความถี่ของประเทศไทยเพื่อดำเนินการจัดสรรคลื่นความถี่เพิ่มเติมสำหรับการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ในยุค 5G ภายในปี 2563 ซึ่งมีคลื่นความถี่ C-band และ Ka-band ที่ปัจจุบันได้จัดสรรไว้สำหรับกิจการดาวเทียมอยู่ในข่ายการพิจารณา

เนื่องจากการสูญเสียทรัพยากรคลื่นความถี่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การให้บริการดาวเทียมภายในประเทศ บริษัทจึงได้มีหนังสือแจ้งความเห็นไปยัง กสทช. เพื่อสร้างความเข้าใจถึงผลกระทบในด้านต่าง ๆ และด้วยสาเหตุดังกล่าว บริษัทจึงเสนอว่าประเทศไทยยังไม่ควรนำเอาความถี่ในย่าน C และ Ka เข้ามายู่ในการพิจารณา นอกจากนี้ บริษัทได้มีส่วนร่วมในคณะทำงานที่ กสทช. ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาการจัดสรรคลื่นความถี่เพิ่มเติมให้แก่เทคโนโลยี 5G รวมทั้งให้ข้อมูลระหว่างการประชุมการจัดสรรคลื่นความถี่และปรับปรุงแผนแม่บทในการบริหารจัดการคลื่นความถี่ของประเทศไทย ซึ่งขณะนี้ กสทช. กำลังพิจารณาจัดให้มีการทดลองทดสอบการใช้ความถี่ C-band และ Ka-band สำหรับเทคโนโลยี 5G เพื่อศึกษาผลกระทบและความเป็นไปได้ในการจัดสรรคลื่นความถี่ในย่านดังกล่าวให้แก่เทคโนโลยี 5G ภายในปี 2562 และพิจารณาหาข้อสรุปภายในปี 2563 ต่อไป

ในการนี้ บริษัทได้ให้ข้อมูลและชี้แจงต่อ กสทช. คณะทำงานฯ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยขอให้ทบทวนแผนการจัดสรรความถี่ และให้พิจารณาถึงผลกระทบต่อประเทศไทยและการให้บริการดาวเทียมภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการใช้เทคโนโลยี 5G ได้รับการสนับสนุนและถือเป็นภารกิจเร่งด่วนของภาครัฐ ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกันผลักดันให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ จึงทำให้ภารกิจของบริษัทในเรื่องนี้อาจจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ในท้ายที่สุด ดังนั้น บริษัทจึงได้พิจารณามาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินการเพื่อรองรับและลดผลกระทบอันเนื่องมาจากการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ของภาครัฐดังกล่าว

ความเสี่ยงในการดำเนินงาน (Operational Risks)

1. ความเสี่ยงจากอายุการใช้งานของดาวเทียมลดลง

ปัจจุบันดาวเทียมส่วนใหญ่จะมีอายุการใช้งานไม่น้อยกว่า 15 ปี แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่ออายุการใช้งานของดาวเทียมในวงโคจร เช่น คุณภาพของโครงสร้าง ความแข็งแรง และความทนทานของอุปกรณ์ต่าง ๆ ประสิทธิภาพในการจัดส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจร ตลอดจนปริมาณการใช้เชื้อเพลิงของดาวเทียม และทักษะความสามารถในการควบคุมดาวเทียมในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ดังนั้น บริษัทอาจสูญเสียลูกค้าและรายได้หากดาวเทียมของบริษัทมีอายุการใช้งานสั้นกว่าที่ได้คาดการณ์ไว้ และบริษัทไม่สามารถจัดหาหรือส่งดาวเทียมดวงใหม่แทนได้ทันเวลา ดังนั้น วิศวกรดาวเทียมของบริษัทจะทำการประเมินอายุดาวเทียมที่เหลืออยู่ตลอดเวลา และถ้าดาวเทียมใกล้หมดอายุลงก็จะแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณามาตรการป้องกันแก้ไข ทั้งโดยการเข้าดาวเทียมจากผู้ประกอบการรายอื่น หรือพิจารณาลงทุนสร้างดาวเทียมดวงใหม่เพื่อทดแทนดาวเทียมที่กำลังจะหมดอายุลง

2. ความเสี่ยงจากการที่ดาวเทียมอาจเกิดความเสียหายหรือเกิดความบกพร่องในขณะที่อยู่ในวงโคจร (In-Orbit Failure)

ดาวเทียมเป็นงานสร้างทางวิศวกรรมขั้นสูง และเมื่อมีการส่งดาวเทียมเข้าสู่วงโคจรแล้ว ดาวเทียมอาจได้รับความเสียหายจากการขัดข้องของระบบการทำงานของดาวเทียม พายุสุริยะ หรือการชนกันระหว่างดาวเทียมกับวัตถุต่าง ๆ ในอวกาศ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลให้ดาวเทียมได้รับความเสียหาย ทำให้ความสามารถในการให้บริการถ่ายทอดสัญญาณลดลงชั่วคราวหรือถาวร หรือเกิดความเสียหายทั้งหมด ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การให้บริการ และอาจทำให้สูญเสียลูกค้าที่มีอยู่ในปัจจุบัน และ/หรือ สูญเสียโอกาสในการหาลูกค้าใหม่ในระหว่างการจัดหาดาวเทียมดวงใหม่มาให้บริการแทน

อย่างไรก็ตาม ผู้จัดสร้างดาวเทียมได้ออกแบบให้ดาวเทียมมีคุณลักษณะที่สามารถทนทานต่อสภาพแวดล้อมบนอวกาศซึ่งทำให้ดาวเทียมมีความน่าเชื่อถือ (Reliability) สูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล บริษัทได้จัดเตรียมแผนการเพื่อรองรับผลเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับลูกค้าหากเกิดความเสียหายขึ้นรุนแรงขึ้นกับดาวเทียมดวงใดดวงหนึ่งจนหมดสภาพการใช้งาน โดยมีแผนที่จะดำเนินการให้ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งย้ายมาใช้ช่องสัญญาณที่ยังคงว่างอยู่ในดาวเทียมไทยคมที่เหลือ นอกจากนี้ บริษัทได้เจรจาร่วมกับผู้ให้บริการรายอื่นถึงความเป็นไปได้ในการเช่าช่องสัญญาณจากดาวเทียมอื่นชั่วคราวเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

บริษัทได้ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับดาวเทียมขณะที่อยู่ในวงโคจรค้างฟ้า ดังนั้น เพื่อป้องกันความเสี่ยงภัยดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้น บริษัทจึงได้จัดทำประกันภัยดาวเทียมเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงภัยทุกชนิด (All Risks) โดยกระทรวงฯ และบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบร่วมกันในส่วนของดาวเทียมไทยคมภายใต้สัญญาสัมปทาน กรมธรรม์ประกันภัยที่จัดทำขึ้นนั้นเป็นแบบ Full Coverage with Partial Loss ซึ่งเป็นกรมธรรม์ปีต่อปี กล่าวคือ บริษัทสามารถเรียกร้องค่าเสียหายในทันทีที่ดาวเทียมได้รับความเสียหายเพียงบางส่วน ในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทผู้รับประกันภัยบริษัทจะต้องยื่นหนังสือแจ้งความเสียหาย (Notice of Loss) และหนังสือพิสูจน์ความเสียหาย (Proof of Loss) ให้บริษัทผู้รับประกันภัยและเมื่อบรรลุข้อตกลง บริษัทจึงจะได้รับเงินค่าสินไหมทดแทน

3. ความเสี่ยงในการขยายอายุการใช้งานของดาวเทียมไทยคม 5

บริษัทได้พิจารณาในการขยายอายุการใช้งานของดาวเทียมไทยคม 5 โดยวิธีการยิงดาวเทียมเสริมเชื่อเพลิงขึ้นไปประกบ ในทางเทคนิควิศวกรรม ระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ของดาวเทียมมีอายุการใช้งานนานมากกว่า 15 ปี อายุการใช้งานของดาวเทียมวงโคจรค้างฟ้า นั้น จึงขึ้นกับปริมาณเชื่อเพลิงของดาวเทียมเป็นปัจจัยหลัก เมื่อเชื่อเพลิงของดาวเทียมนั้น ๆ หมดลง ดาวเทียมก็จะหมดอายุการใช้งานไปด้วย แต่ในข้อเท็จจริง ระบบอุปกรณ์ยังคงทำงานต่อไปได้ในอุตสาหกรรมปัจจุบัน ได้มีผู้ให้บริการขยายอายุการใช้งานของดาวเทียมในวงโคจร โดยการส่งดาวเทียมขนาดเล็กที่มีเชื่อเพลิงเพียงพอขึ้นไปประกบกับดาวเทียมที่ต้องการขยายอายุการใช้งานเพื่อใช้เชื่อเพลิงของดาวเทียมขนาดเล็กในการขยายอายุการใช้งานของดาวเทียมที่ต้องการให้บริการดังกล่าว

ผู้ให้บริการกำลังดำเนินการพัฒนาและสร้างดาวเทียมเพื่อวัตถุประสงค์ในการขยายอายุการใช้งานของดาวเทียม และส่งขึ้นสู่วงโคจรต่อไป อย่างไรก็ตามการให้บริการนี้อาจจะมีความเสี่ยงในการส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจรให้ทันก่อนที่ดาวเทียมไทยคม 5 จะหมดอายุลงได้ ซึ่งทางบริษัทได้ติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการของผู้ให้บริการ

ในการสร้างและส่งดาวเทียมดังกล่าวสู่วงโคจรอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งพิจารณาจัดเตรียมแผนสำรองในกรณีการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนการที่ตั้งไว้

อีกหนึ่งความเสี่ยงของบริการขยายอายุการใช้งานดาวเทียม คือ กระบวนการเข้าประกบกับดาวเทียมและการทำงานของดาวเทียมในช่วงระยะเวลาที่ให้บริการดังกล่าวในวงโคจร ทางบริษัทได้เตรียมการเพื่อทบทวนการออกแบบและการทดสอบดาวเทียมรวมถึงกระบวนการประกบดาวเทียมร่วมกับผู้ให้บริการนั้น เพื่อให้มั่นใจในการออกแบบและการทดสอบตามข้อกำหนด นอกจากนี้ทางบริษัทได้เตรียมการเพื่อซื้อประกันภัยดาวเทียมเพื่อคุ้มครองดาวเทียมจากความเสี่ยงภัยในช่วงระยะเวลาของบริการนี้ เช่นเดียวกับประกันภัยที่ดำเนินการเป็นประจำในปัจจุบัน

4. ความเสี่ยงจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

บริษัทอาจมีความเสี่ยงหากระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลสารสนเทศได้รับภัยคุกคามจากภายนอก อันเนื่องมาจากการเชื่อมต่อด้วยระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจจะก่อความเสียหายต่อธุรกิจของบริษัทได้ ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านสารสนเทศ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ นโยบาย และกระบวนการในการประเมินและบริหารความเสี่ยง รวมทั้งประเมินสภาพแวดล้อมและสถานะของระบบสารสนเทศ และระบบการบริหารความเสี่ยงทางด้านสารสนเทศ (IT Risk) เป็นประจำเพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสมัยใหม่ เพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ภายใต้ต้นทุนที่เหมาะสม อีกทั้งบริษัทยังมีการจัดทำ Business Continuity Management และได้รับการรับรองมาตรฐานการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ISO 22301:2012 นอกจากนี้ บริษัทได้มีการทำประกันทั้งในส่วน of Commercial Crime Insurance เพื่อป้องกันความเสียหายทางด้านการเงิน และ Cyber Insurance เพื่อลดความเสียหายจากการถูกภัยคุกคามทาง Cyber

ความเสี่ยงอันเกี่ยวข้องกับการเงิน (Financial Risks)

1. ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

บริษัทมีการให้บริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีรายรับรายจ่าย รวมถึงการกู้ยืมเป็นสกุลเงินต่างประเทศ จึงมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนส่งผลกระทบต่องบการเงินและกระแสเงินสดของบริษัท

ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายในการบริหารและป้องกันความเสี่ยง โดยจะพิจารณาจากฐานะสุทธิของรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ กล่าวคือ

บริหารโครงสร้างรายได้และค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้มีความสมดุลกัน ในกรณีที่เกิดความไม่สมดุล บริษัทอาจใช้วิธีการป้องกันความเสี่ยงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Foreign Exchange Forward หรือ Forward Contract) การทำสัญญาสิทธิในการซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศในอนาคต (Options) การทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยล่วงหน้า (Cross Currency and Interest Rate Swap) เป็นต้น

2. ความเสี่ยงจากการที่รายได้หลักของบริษัทขึ้นอยู่กับ การให้บริการแก่ลูกค้าหลักเพียงน้อยราย

รายได้หลักของบริษัทขึ้นอยู่กับบริการให้บริการแก่ลูกค้าหลักเพียงน้อยรายซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบธุรกิจการสื่อสารโทรคมนาคมและการสื่อสารโทรทัศน์ ลูกค้าหลักบางรายอาจยกเลิกสัญญา หรือไม่ต่อสัญญา กับบริษัท ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อผลประกอบการของบริษัท เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงดังกล่าว บริษัทได้ลงนามในสัญญาให้บริการระยะยาวกับลูกค้าหลัก โดยเน้นคุณภาพการให้บริการที่ดี รวมทั้งการนำเสนอรูปแบบบริการทางเทคนิคและทางธุรกิจที่มีความยืดหยุ่นสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า เพื่อช่วยให้ธุรกิจของลูกค้าเติบโต นอกจากนี้ บริษัทได้รักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความพึงพอใจและความร่วมมืออันดีระหว่างกัน และได้ทำรายงานประเมินสุขภาพของลูกค้าหลัก

อย่างสม่ำเสมอ และบริษัทยังคงขยายตลาดและหาลูกค้ารายใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อลดสัดส่วนการพึ่งพาลูกค้ารายหลัก

ความเสี่ยงในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risks)

1. ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติตามสัญญาดำเนินการดาวเทียมสื่อสาร

ธุรกิจส่วนหนึ่งของบริษัทคือการดำเนินการตามสัญญา ลงวันที่ 11 กันยายน 2534 ระหว่างกระทรวงคมนาคม (ปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) กับ บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท ทั้งนี้ สัญญา ดังกล่าวมีประเด็นความเสี่ยง 2 ประเด็นตามสรุปข้อเท็จจริงดังนี้

(ก) ประเด็นเรื่องสัดส่วนการถือหุ้น

ตามสัญญา ลงวันที่ 11 กันยายน 2534 ข้อที่ 4 กำหนดให้ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ จะต้องจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่ (ปัจจุบันคือบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)) เพื่อดำเนินงานตามสัญญาสัมปทาน โดยมีทุนจดทะเบียน

ไม่ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท และ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ จะต้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่นั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ซึ่ง บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ได้ดำเนินการตามสัญญา ดังกล่าวแล้ว โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 แต่เนื่องจากในปี 2548 บริษัทจำเป็นต้องทำการเพิ่มทุนโดยออกหุ้นใหม่เพื่อจำหน่ายแก่บุคคลทั่วไป และ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ มิได้เข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุนในครั้งนั้น จึงเป็นผลให้สัดส่วนการถือหุ้นของ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ลดลงน้อยกว่าร้อยละ 51 โดยก่อนหน้าการออกหุ้นเพิ่มทุน บริษัทได้ประสานงานกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ปัจจุบันคือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) (กระทรวงฯ) เพื่อขอแก้ไขสัญญาดำเนินการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศในปี 2547 เพื่อเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ในบริษัทจากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ซึ่งถือได้ว่าบริษัทได้ดำเนินการตามขั้นตอนของวิธีปฏิบัติในทางสัญญาและกฎหมายแล้ว โดยกระทรวงฯ ได้ส่งเรื่องการขอแก้ไขสัญญา ดังกล่าวไปให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานอัยการสูงสุด แต่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยว่าเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและส่งเรื่องคืน ประกอบกับคณะรัฐมนตรีมีนโยบายลดเรื่องที่เกี่ยวข้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 22 โดยเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไม่ได้มีคำอธิบายหรือขอแนะนำประการใด และระเบียบดังกล่าวมิได้ระบุไว้ประการใดว่า หากหน่วยงานราชการได้รับหนังสือปฏิเสธจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว หรือถูกส่งเรื่องคืนแล้ว จะต้องดำเนินการส่งเรื่องเข้าไปหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ ท้ายสุดเรื่องจึงไม่ได้รับพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี หลังจากนั้นกระทรวงฯ ยังได้หารือไปยังสำนักอัยการสูงสุดอีกครั้งหนึ่ง และสำนักงานอัยการสูงสุดก็ได้แจ้งมายังกระทรวงฯ ว่า เมื่อเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า เรื่องไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา กระทรวงฯ ก็สามารถใช้ดุลยพินิจดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งก่อนหน้านี้ สำนักงานอัยการสูงสุดก็ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วว่า เป็นกรณีที่สามารถแก้ไขสัญญา ตามที่บริษัทร้องขอได้ เนื่องจากผลการแก้ไขสัญญา ในเรื่องสัดส่วนไม่ทำให้สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาเปลี่ยนแปลงแต่ประการใด กล่าวคือ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ยังเป็นคู่สัญญาที่จะต้องร่วมรับผิดชอบและแทนกัน กับบริษัทผู้รับสัมปทาน นอกจากนี้ การแก้ไขสัญญา ดังกล่าวก็ไม่ทำให้บริษัทจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐตามสัญญาลดลง อีกทั้งการลดสัดส่วนการถือหุ้นของ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ในบริษัทนั้น จากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดนั้น ยังถือว่าเป็นการคุมอำนาจเบ็ดเสร็จแล้วตามมาตรา 247 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 อีกด้วย

ต่อมา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงบางประการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขสัญญา เพื่อเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของ บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ในบริษัท ซึ่งอย่างไรก็ตาม บริษัทมิได้เป็นคู่ความในคดีดังกล่าว คำพิพากษาจึงไม่มีผลผูกพันและบังคับใช้กับบริษัท อีกทั้งในการดำเนินการเพื่อแก้ไขสัญญา ดังกล่าวบริษัทได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของวิธีปฏิบัติในทางสัญญาและกฎหมาย และได้รับอนุมัติจากกระทรวงฯ แล้ว

ในภายหลัง กระทรวงฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 เพื่อพิจารณาแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งบริษัทได้มีการประสานงานกับกระทรวงฯ และคณะกรรมการฯ เพื่อดำเนินการต่าง ๆ ต่อไป

(ข) ประเด็นเรื่องข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับดาวเทียมสำรอง

ภายใต้สัญญา ดาวเทียมทุกดวงที่จัดสร้างและจัดส่งตามสัญญา จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงฯ ก่อน และจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะของดาวเทียม (Satellite Technical Specification) ที่ไม่ด้อยกว่าคุณสมบัติของดาวเทียมหลักและสำรองดวงที่หนึ่ง แต่จำนวนของสัญญาณดาวเทียมและย่านความถี่ให้เป็นไปตามที่กระทรวงฯ และบริษัทจะตกลงกัน ซึ่งในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับดาวเทียมไทยคม 4 บริษัทก็ได้ดำเนินการตามข้อกำหนดของสัญญาฯ ทุกประการ

อย่างไรก็ตามเนื่องจากดาวเทียมไทยคม 4 ซึ่งบริษัทได้รับอนุมัติจากกระทรวงฯ ให้ส่งเข้าสู่วงโคจรเป็นดาวเทียมสำรอง ไม่ได้มีรายละเอียดลักษณะเฉพาะ (Specification) เหมือนกับดาวเทียมไทยคม 3 ทุกประการ ทำให้มีข้อสงสัยว่าดาวเทียมไทยคม 4 สามารถเป็นดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม 3 ได้หรือไม่ ประกอบกับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงบางประการที่เกี่ยวข้องกับดาวเทียมไทยคม 4 เอาไว้ ซึ่งอย่างไรก็ตาม บริษัทมิได้เป็นคู่ความในคดีดังกล่าว คำพิพากษาจึงไม่มีผลผูกพันและบังคับใช้กับบริษัท อีกทั้งในการดำเนินโครงการดาวเทียมไทยคม 4 บริษัทได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของวิธีปฏิบัติในทางสัญญาและกฎหมาย และได้รับอนุมัติจากกระทรวงฯ แล้ว ในภายหลังกระทรวงฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งบริษัทได้มีการประสานงานกับกระทรวงฯ และคณะกรรมการฯ เพื่อดำเนินการต่าง ๆ ต่อไป